

Súd: Okresný súd Vranov n/T
Spisová značka: 13C/226/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815205933
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Monoková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2016:8815205933.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou Mgr. Annou Monokovou v právnej veci žalobcu: M. O. O., X..O.., S. XX, XXX XX S., Y.: XX XXX XXX proti žalovaným: 1. W. V., C.. XX.XX.XXXX, S. XXX XX O. XXX, X. Y. V., C.. XX.XX.XXXX, S. XXX XX O. XXX, o zaplatenie 2849,08 eur s prísl. t a k t o

rozhodol:

Súd konanie o povinnosti žalovaných zaplatiť sumu 76 eur z a s t a v u j e.

Žalovaný v 1.rade a žalovaná v 2.rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 1829,40 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1905,40 eur od 14.04.2015 do 27.07.2015, zo sumy 1867,40 eur od 28.07.2015 do 24.11.2015 a zo sumy 1829,40 eur od 25.11.2015 do zaplatenia a iné trovy konania v sume 57,97 eur a to všetko v mesačných splátkach po 25 eur, ktoré splátky sú splatné vždy do 30-tého dňa v mesiaci na adrese žalobcu, pod následkami straty výhody splátok, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku.

Čo do zvyšku žalobu zamietá.

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaných v 1. a 2.rade spoločne a nerozdielne zaplatiť sumu vo výške 2849,08 eur s 7,59% úrokom za úver zo sumy 2361,86 eur od 14.04.2015 do zaplatenia a 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 2849,08 eur od 14.04.2015 do zaplatenia a trovy konania.

Svoju žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXX X XX bola so žalovanými uzatvorená Zmluva o mimoriadnom medziúvere č. XXXXXXXX X XX a stavebnom úvere č. XXXXXXXX X XX H. Q.X. XX.XX.XXXX, v súlade s ktorou poskytol žalobca žalovaným mimoriadny medziúver vo výške 3319,39 eur. Žalovaní sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky medziúveru 7,59 % p. a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 21,01 eur a do nasporenia 40% cieľovej sumy vkladať na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady vo výške 9,96 eur. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa žalovaní zaviazali splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,7 % p. a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 20,75 eur. Žalovaní porušili zmluvne dohodnuté podmienky a medziúver prestali riadne a včas splácať. Listom zo dňa 16.03.2015 žalobca vyzval žalovaných na doplatenie omeškaných splátok, pričom žalovaných zároveň upozornil, že v prípade ak omeškané splátky nebudú doplatené, žalobca bude požadovať splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Nakoľko omeškané splátky neboli doplatené, žalobca dňa 13.04.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru 13.04.2015 bola celková výška dlžnej sumy 2849,08 eur, pričom pozostáva z istiny 2361,86 eur a z nezaplatených úrokov za úver a nezaplatených poplatkov ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti v celkovej výške 5487,22 eur. Požadovaním predčasného

splatenia úveru úverová zmluva nezaniká, žalobca v zmysle čl. VI. bod 3. a 4. úverovej zmluvy úročí istinu dohodnutým úrokom za úver vo výške 7,59 % p. a. a zároveň celý zostatok dlhu ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úrokom z omeškania vo výške 5% p. a.

Žalovaní požiadali o možnosť úhrady dlžnej sumy v splátkach.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobným návrhom a jeho prílohami, písomným vyjadrením žalobcu spolu s prílohami, výpoveďou žalovaných a zistil tento skutkový stav veci:

Žalovaný v 1. rade uviedol, že zmluvu uzatvorili, úver im bol poskytnutý a tento spočiatku aj splácali po 1000 Sk. Je pravdou, že minulý rok zaplatili dvakrát sumu 38 eur ako je uvedené vo výpisoch. V ďalšom uviedol, že jeho príjem predstavuje dôchodok vo výške 320 eur, pričom z tohto platí elektrinu vo výške 111 eur, aj keď im teraz splátku znížili. Splácať prestali z dôvodu, že sa dostali do situácie, keď nemali ani peniaze na tuhé palivo a preto bývali u dcéry. Spláca ešte ďalšie pôžičky a to po 21 eur a po 33 eur. Zároveň na lieky platí 20 eur mesačne. Vzhľadom na uvedené požiadal, aby im súd povolil splátky.

Žalovaná v 2. rade uviedla, že finančné prostriedky použili na opravu a rekonštrukciu rodinného domu. Spočiatku úver aj splácali, pričom úhrady vykonávali tak ako je uvedené. Čo sa týka jej pomerov tak poberá starobný dôchodok vo výške 250 eur, z ktorého uhrádza pohľadávku v exekučnom konaní. Niektoré mesiace jej ani nebol dôchodok vyplatený a dokonca bol podaný aj návrh na predaj nehnuteľnosť, ktorú vlastní, ale to nebolo zrealizované. V ďalšom uviedla, že z dôchodku spláca v prospech exekútorského úradu JUDr. Krutého sumu 25 eur, v prospech exekútorského úradu W.. Š. sumu 10 -15 eur a v prospech spoločnosti EOS KSI sumu 39 eur mesačne. V tomto čase jej zároveň prišlo zaplatiť aj poplatok za cenné papiere vo výške 55 eur. Vzhľadom na uvedené by boli schopní splácať po 25 eur

Žalobca v písomnom podaní doručenom súdu dňa 12.02.2016 uviedol, že Zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere bola uzavretá dňa 12.05.2008, pričom čerpanie finančných prostriedkov sa uskutočnilo dňa 21.05.2008 v sume 2655,51 eur a dňa 03.11.2008 v sume 531,10 eur. Na poplatky vo výške 132,78 eur účtované v súlade s čl. II. Zmluvy o úvere- poplatok za spracovanie medziúveru (116,18 eur) a poplatok za vystavenie biankozmenky (16,60 eur) sa zúčtuje pri výpláte mimoriadneho medziúveru, takže celková výška vyplateného mimoriadneho medziúveru bude znížená o výšku týchto poplatkov. Žalobca započítal vzájomné pohľadávky rovnakého druhu, ktoré medzi účastníkmi konania vznikli, v dôsledku čoho bola celkovo čerpaná suma 3186,61 eur. Pre štádium medziúveru bola podľa čl. II, časť medziúver bod 1 a 2 dohodnutá splátka úroku medziúveru na sumu 21,01 eur a vkladu na účet stavebného sporenia vo výške 9,96 eur. Mesačné úhrady poukazované na účet medziúveru boli zaúčtované v zmysle čl. II., časť medziúver, bod 1 zmluvy o úvere na dohodnuté 7,59% p.a. úroky medziúveru a to do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dňa 13.04.2015. Žalovaní sa dostali do omeškania so splátkami od decembra 2014. V zmysle Zmluvy o úvere resp. Všeobecných podmienok stavebného sporenia pre fyzické osoby je žalobca oprávnený jednostranne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t.j. požadovať splatenie pohľadávky zo zmluvy o úvere pred termínom konečnej splatnosti úveru, ak nastane niektorá zo skutočností uvedených v Zmluve o úvere, resp. VPSS. Nakoľko boli žalovaní v omeškani s platením vkladov na účet zmluvy o stavebnom sporení a úrokov z medziúveru po dobu dlhšiu ako tri mesiace, boli naplnené skutočnosti v zmysle Zmluvy o úvere, resp. VPSS na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Žalobca naďalej úročí čerpaný medziúver, znížovaný o vykonané vklady po 13.04.2013 riadnou úrokovou sadzbou 7,59% ročne do zaplatenia v zmysle § 497 Obchodného zákonníka a čl. VII.bod 6 Zmluvy o úvere. V ďalšom citoval ust. čl. VII. bod 8 a 10 zmluvy. Žalobca uplatňuje 5% ročný úrok z omeškania z nezaplatených istín 2361,86 eur, nezaplatených úrokov v sume 121,38 eur a poplatkov v sume 221,79 eur celkovo vo výške 487,22 eur od 14.04.2015 do zaplatenia, pred zohľadnením vkladov uskutočnených po 14.04.2015. Žalobca zároveň oznámil, že od vyhlásenia mimoriadnej splatnosti boli uskutočnené 2 vklady celkovo v sume 76 eur, ktorými sa znížila istina pohľadávky a preto sú žalovaní povinní zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2773,08 eur s 7,59% ročným úrokom za úver zo sumy 2361,86 eur od 14.04.2015 do 27.07.2015, 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 2849,08 eur od 14.04.2015 do 27.07.2015, s 7,59% ročným úrokom za úver zo sumy 2323,86 eur od 28.07.2015 do 24.11.2015, 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 2811,08 eur od 28.07.2015 do 24.11.2015, s 7,59% ročným úrokom za úver zo sumy 2285,86 eur od 25.11.2015 do zaplatenia, 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 2773,08 eur od 25.11.2015 do zaplatenia a náhrady trov konania a vo zvyšnej časti berie žalobný návrh späť.

Žalobca ako veriteľ a žalovaní ako dlžníci uzavreli dňa 05.05.2008 zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere (ďalej len „zmluva“). V zmysle čl. I zmluvy na preklopenie obdobia do pridelenia cieľovej sumy poskytne žalobca ako veriteľ dlžníkovi mimoriadny medziúver na základe uzatvorenej zmluvy o stavebnom sporení. Podľa bodu 1. predmetom zmluvy bolo poskytnutie mimoriadneho medziúveru pod Č. XXXXXXXX X XX A. výške 100.000,-Sk, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok, ako aj Všeobecných podmienok pre zmluvy o stavebnom sporení zmení na stavebný úver pod číslom XXXXXXXX X XX vo výške cca 60.000,-Sk. V bode 2. bol definovaný účel mimoriadneho medziúveru ako aj stavebného úveru s tým, že dlžník je dohodnutým účelom viazaný.

Podľa čl. II. zmluvy - časť mimoriadny medziúver základom pre poskytnutie mimoriadneho medziúveru je uzatvorenie zmluvy o stavebnom sporení a uhradenie poplatku, mimoriadny medziúver sa poskytuje do pridelenia cieľovej zmluvy o stavebnom sporení. Dlžník bol povinný v súlade so zmluvou, zmluvou o stavebnom sporení a Všeobecnými podmienkami poukazovať pravidelné mesačné vklady na účet zmluvy o stavebnom sporení vklad vo výške 300 Sk. Výška úrokovej sadzby mimoriadneho medziúveru je 7,79% p.a. ku dňu uzatvorenia zmluvy. V zmysle bodu 1. čl. II. do nasporenie 40% cieľovej sumy sa dlžník zaväzuje vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelné mesačné vklady minimálne vo výške 300 Sk. Podľa bodu 2. do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa dlžník zaväzuje splácať úroky z mimoriadneho medziúveru pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 633 Sk.

V zmysle čl. II. zmluvy - stavebný úver dlžník sa zaviazal uhradiť plnú výšku stavebného úveru vrátane úrokov vo výške 4,7% p.a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 625 Sk.

Podľa čl. V. zmluvy Práva a povinnosti zmluvných strán zmluvné strany sa zaviazali plniť všetky záväzky vyplývajúce z tejto zmluvy a zo Všeobecných podmienok. Dlžník sa najmä zaviazal všetky splátky mimoriadneho medziúveru, resp. stavebného úveru uhradiť včas a riadne. Veriteľ sa zaviazal pri splnení zákonných predpokladov a Všeobecných podmienok poskytnúť dlžníkovi stavebný úver.

V zmysle čl. VI. zmluvy Omeškanie splácania ak je dlžník v omeškaní so splátkou, má veriteľ právo účtovať si 3% p.a. pri stavebnom úvere a 5% p.a. úrok pri mimoriadnom medziúvere z omeškania nad dohodnutú úrokovú sadzbu zo zmeškaných splátok. V prípade omeškania dlžníka s viac ako dvoma splátkami alebo jednou splátkou po dobu dlhšiu ako 3 mesiace je veriteľ oprávnený požadovať zaplatenie celého zostatku dlhu pred dohodnutou dobou splatnosti.

Právny vzťah medzi zmluvnými stranami sa riadi právnym poriadkom SR, Obchodným zákonníkom, Občianskym zákonníkom a zákonom č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších noviel a Všeobecnými podmienkami pre zmluvy o stavebnom sporení.

V zmysle Úvodných ustanovení Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, Stavebná sporiteľňa vydáva v súlade s právnymi normami platnými na území Slovenskej republiky, tieto Všeobecné podmienky pre stavebné sporenie pre fyzické osoby (ďalej VPSS), ktorými upravuje vzťahy medzi stavebnou sporiteľňou a stavebným sporiteľom v súlade so zákonom č.483/2001 Z.z. o bankách v platnom znení (ďalej len Zákon o bankách) a zákonom č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v platnom znení (ďalej Zákon).

V zmysle čl. I bod 2. a 3. časť A) Všeobecných podmienok, zmluva musí byť uzatvorená písomnou formou na určitú cieľovú sumu a konkrétnu tarifu sporenia. Predmetom zmluvy je záväzok stavebného sporiteľa na základe pravidelného sporenia nasporiť zmluvne dohodnutú sumu a jeho nárok na poskytnutie stavebnou sporiteľňou nevypovedateľného stavebného úveru v súlade so Zákonom a VPSS.

Po splnení zákonných a zmluvne dohodnutých podmienok poskytne stavebná sporiteľňa z Fondu stavebnému sporiteľovi stavebný úver alebo medziúver. Úverový vzťah vzniká na základe samostatne uzatvorenej zmluvy o stavebnom úvere, resp. medziúvere a stavebnom úvere (čl. XIV. bod 1 a 5 Všeobecných podmienok).

Podľa čl. XVII. body 1. a 2. Všeobecných podmienok, úver zo stavebného sporenia poskytuje stavebná sporiteľňa s ročnou úrokovou sadzbou. Úročenie istiny stavebného úveru začína dňom čerpania stavebného úveru alebo jeho časti.

V sume splátky úveru uvedenej v úverovej zmluve sú zahrnuté aj úroky zo stavebného úveru (čl. XVIII. bod 3. Všeobecných podmienok).

Ak nastanú skutočnosti uvedené v bode 2 tohto článku, je stavebná sporiteľňa oprávnená najmä, jednostranne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požadovať splatenie pohľadávky stavebnej sporiteľne zo zmluvy o úvere pred termínom konečnej splatnosti úveru a stavebný sporiteľ je povinný splatiť pohľadávku stavebnej sporiteľne v lehote, ktorú ona určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti úveru (čl. XIX. bod 3 písm. b) Všeobecných podmienok).

V zmysle čl. XXIII. bod 1, 4 a 5 Všeobecných podmienok stavebný sporiteľ je povinný platiť stavebnej sporiteľni ceny za služby poskytované stavebnou sporiteľňou v súlade so Sadzobníkom poplatkov. Stavebná sporiteľňa účtuje poplatok za vedenie účtu vždy na začiatku kalendárneho roka a vždy pri vzniku nového účtu. Stavebná sporiteľňa je oprávnená jednostranne meniť výšku cien v sadzobníku.

Poslednou výzvou na úhradu zo dňa 16.03.2015 žalobca žalovaných vyzval v lehote do 31.03.2015 na úhradu omeškaných splátok vrátane splátky za mesiac marec 2015. Žalobca žalovaných upozornil, že v prípade nezaplatenia v stanovenej lehote vyhlási mimoriadnu splatnosť celého úveru a bude požadovať zaplatenie celého zostatku dlhu.

Žalobca listom zo dňa 13.04.2015 žalovaným oznámil, že z dôvodu porušenia povinnosti splácať úver riadne a včas, ku dňu 13.04.2015 nastáva mimoriadna splatnosť celého úveru, a preto in žiadal vrátiť celú dlžnú sumu vrátane príslušenstva, ktorá k 13.04.2015 predstavuje sumu 2849,08 eur. Zároveň ich upozornil, že v prípade ak do 30 dní odo dňa kedy nastala mimoriadna splatnosť úveru neuhradia dlžnú sumu, pristúpi k jej vymáhaniu niektorým zo spôsobov ustanoveným platnými právnymi predpismi. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru si žalovaní prevzali dňa 16.04.2015.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

V zmysle § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Ako vyplýva z § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Ako vyplýva z § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priech dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 517 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník) dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z.

Ako vyplýva z § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

V zmysle § 3 nariadenia v znení účinnom do 31.1.2013 výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 96 ods. 1 a ods 3 Občianskeho súdneho poriadku navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti, alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Aj je návrh vzatý späť v časti, súd konanie v tejto časti zastaví. Nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný, ak dôjde k späťvzatiu návrhu skôr, než sa začalo pojednávanie, alebo ak ide o späťvzatie návrhu na rozvod manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

V písomnom podaní zo dňa 08.02.2016, doručenom súdu dňa 12.02.2016 žalobca zobral späť žalobu v časti nároku na zaplatenie sumy 76 eur, nakoľko žalovaní po vyhlásení mimoriadnej splatnosti uhradili sumu 38 eur dňa 27.07.2015 a sumu 38 eur dňa 24.11.2015, preto súd konanie v tejto časti zastavil.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe

predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemeší.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

Aj napriek tomu, že ide o úverovú zmluvu, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaní ako spotrebiteľia, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti žalovaných privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľa výhodnejšia.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobca a žalovaní ako dlžníci uzavreli dňa 05.05.2008 zmluvu o mimoriadnom medziúvere č. XXXXXXXX X XX a stavebnom úvere č. XXXXXXXX X XX. V zmysle zmluvy žalobca ako veriteľ poskytol dlžníkovi medziúveru na základe uzatvorenej zmluvy o stavebnom sporení. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie medziúveru vo výške 100 000 Sk, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok mal zmeniť na stavebný úver pod číslom XXXXXXXX X XX vo výške 60 000 Sk.

Keďže nastali podmienky predpokladané v zmluve tým, že dlžník podstatne porušil zmluvu, žalobca ku dňu 13.04.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru a zároveň žiadal žalovaných o okamžité vrátenie celého zostatku úveru.

Po čiastočnom späťvzati zostala predmetom konania suma 2773,08 eur, pričom súd mal za preukázaný nárok na zaplatenie istiny v sume 1829,40 eur. Jedná sa o istinu úveru, ako aj o úrok z úveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Do uvedenej sumy súd nezarátal poplatky za vedenie úverového účtu v sume 124,84 eur a poplatky za upomienky a individuálne riešenie omeškania splátok v sume 301 eur, ktorými nárokmi sa bude zaoberať nižšie.

Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že úver je odplatným právnym úkonom. Odplatu (cenu) predstavujú spravidla úroky. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka).

Kauza úverového právneho vzťahu spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia peňažných prostriedkov má dlžník (prijímateľ úveru) platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje (úverové obdobie); v takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov (porov. Štenglová/Plíva/Tomsa a kol., Obchodní zákonník, komentár 9. vydání C.H.BECK str. 1153).

Úverové obdobie teda čas, na ktorý sa peňažné prostriedky poskytujú, medzi podstatné náležitosti úveru nepatrí. Pokiaľ však si účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby (do splatnosti úveru) nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplatným úrokom a ten má sankčnú povahu. Jeho typickým znakom v občianskoprávných veciach je jeho administratívny strop (limit).

Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998, dohodnuté úroky, t.j. zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok. Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania.

Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický a je potrebné s ním súhlasiť, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi konania.

V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplateniu celého úveru ku dňu 13.04.2015, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany žalobcu došlo k určaniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 13.04.2015, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014 sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súd v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013 zo dňa 25.10.2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/83/2013 zo dňa 7.5.2014.

V danej súvislosti je potrebné poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.9.2012, v ktorom sa uvádza: „Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z dohodnutého úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo „zmluvný úrok vo výške 15,8 % ročne od 26. 8. 2009 do zaplatenia“ patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu, a tiež výšku sumy (a štruktúru žalovanej čiastky) prislúchajúcej, resp. priznanej sťažovateľke, rozšíril vecnú argumentáciu na podporu správnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, opätovne poukazujúc na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v tejto oblasti. Súčasne sa tým vyrovnal aj s námietkami sťažovateľky, ktoré sú z veľkej časti totožné s tými, ktoré uplatnila aj na ústavnom súde. Tento výklad považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný.“

Vzhľadom na vyššie uvedené súd žalobcovi nepriznal nárok na úrok z úveru vo výške 7,59% ročne zo sumy 2361,86 eur od 14.04.2015 do 27.07.2015, zo sumy 2323,86 eur od 28.07.2015 do 24.11.2015 a zo sumy 2285,86 eur od 25.11.2015 do zaplatenia a v tejto časti žalobu žalobcu zamietol.

Pokiaľ ide o poplatky za vedenie úverového účtu spolu vo výške 124,84 eur, súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť nasledovné:

V zmysle § 37 ods. 21 zákona NR SR č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o bankách“) banke, zahraničnej banke a pobočke zahraničnej banky sa zakazuje požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený úver a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou úverového vzťahu; to neplatí, ak ide o účet podľa § 708 až 715 Obchodného zákonníka, osobitného zákona alebo osobitnú službu, ktorá nie je podmienkou úverového vzťahu a ktorej podmienkou poskytnutia je písomný súhlas spotrebiteľa.

Zákaz podľa ustanovenia § 37 ods. 21 sa prvýkrát uplatní na úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený úver a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou úverového vzťahu, splatnú po 9. júni 2013 (§ 122s ods. 4 Zákona o bankách).

Z vyššie citovanej úpravy obsiahnutej v Zákone o bankách vyplýva, že účinnosťou novely č. 132/2013 od 10.6. 2013 priamo zákon zakazuje bankám požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu

nákladov alebo inú odplatu za správu úverových účtov. Možno konštatovať, že predmetná novelizácia bola akýmsi vyvrcholením v podobe zákonnej úpravy zákazu žiadania poplatkov za správu úverových účtov ako účtov, ktoré vznikajú na základe úverového vzťahu, ale ľuďom nič neprinášajú a sú dôležité iba pre finančné inštitúcie.

V danej právnej veci sa jedná o poplatky, ktorý sa stali splatnými pred uvedenou novelou zákona o bankách. Súd však predmetné dojednania o poplatku za vedenie úverového účtu podrobil súdnej kontrole v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a predmetné dojednanie súd vyhodnotil ako neprijateľnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Žalovaní boli povinní platiť žalobcovi ako veriteľovi za to, že tento pre svoju vlastnú potrebu vykonával akúsi správu úverového účtu, teda sledoval prijatie splátok, prípadné omeškania alebo iné pohyby na účte. Súd má za to, že keď žalobca ako veriteľ poskytol žalovaným ako dlžníkom úver, bolo len v jeho kompetencii, ako sa rozhodne predmetný úver spravovať, no je neprípustné, aby náklady s takouto činnosťou znášali žalovaní ako spotrebiteľia, ktorí za poskytnutie úveru, resp. konkrétnej finančnej čiastky zaplatili žalobcovi ako veriteľovi odplatu vo forme úroku z úveru, preto na žalovaných nemožno prenášať úhradu takýchto nákladov. Na základe uvedeného súd nárok žalobcu na zaplatenie poplatku za správu úveru uplatneného žalobou v tejto časti zamietol.

Súd žalobcovi nepriznal nárok na poplatky za upomienky a za individuálne riešenia omeškania splátok spolu v sume 301 eur. V danom prípade sa jedná o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Žalobca je povinný k žalobe pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky (neúspech v spore) stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno (neoznačil potrebné dôkazy alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané). Na základe uvedeného má potom súd za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku na poplatky za upomienky a za individuálne riešenia omeškania splátok, pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšku pohľadávky, ktorú si uplatňuje, preto súd v tejto časti žalobu zamietol.

Aj napriek tomu, že úverová zmluva je absolútny obchod a je nutné na ňu aplikovať Obchodný zákonník, prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až §54 Občianskeho zákonníka.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod). Aplikčná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.1.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. (porov. tiež Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5MCdo 20/09).

Keďže žalovaní sa splnením svojho peňažného záväzku dostali do omeškania, zaviazal ich súd zaplatiť aj úrok z omeškania vo výške 5% ročne, ktorá výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka ako aj nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku a čo do zvyšku v tejto časti žalobu zamietol.

Podľa § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku druhá veta súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Súd vzhľadom na osobné, rodinné a majetkové pomery žalovaných povolil im zaplatiť peňažné plnenie, na zaplatenie ktorého boli v rozsudku zaviazaní, v mesačných splátkach v sume a za podmienok uvedených vo výroku tohto rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Žalobca mal v konaní úspech v časti, v ktorej súd žalobe vyhovel a teda v časti o zaplatenie 1829,40 eur, v časti späťvzatia žaloby v sume 76 eur sa takisto jedná o úspech žalobcu, nakoľko dôvodom späťvzatia žaloby bolo plnenie žalovaných po podaní žaloby. Žalobca tak mal úspech v sume o zaplatenie 1905,40 eur, čo predstavuje 67%, neúspech 33%, čo predstavuje úspech žalovaných, preto žalobcovi po odpočítaní úspechu žalovaných vznikol nárok na náhradu trov konania v pomere 34%.

Keďže žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov konania v pomere 34%, súd zaviazal žalovaných na zaplatenie iných trov konania pozostávajúcich z poplatku z návrhu na začatie konania, pričom žalobca uhradil poplatok v sume 170,50 eur a preto mu vznikol nárok na náhradu trov v sume 57,97 eur (34% zo sumy 170,50 eur).

Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak ako je uvedené výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.